

Audito Rūmų priemonės, taikomos reaguojant į COVID-19 pandemiją

Europos Audito Rūmai ėmėsi reikiamų veiksmų, kad Europos Sąjungoje galėtų toliau veiksmingai vykdyti viešojo audito funkciją ir per COVID-19 pandemiją laiku parengti audito ataskaitas, nuomones ir apžvalgas, kiek tai įmanoma šiuo išbandymų laikotarpiu. Tuo pat metu dėkojame visiems, kas gelbsti gyvybes ir kovoja su COVID-19 pandemija Liuksemburge, Europos Sąjungoje ir visame pasaulyje. Mes taip pat esame įsipareigoję remti Liuksemburgo vyriausybės politiką visuomenės sveikatos apsaugos srityje. Švelnindami dabartinės sveikatos krizės poveikį mūsų darbuotojams, ėmėmės atsargumo priemonių, kad kuo labiau sumažintume jiems ir jų šeimoms kylantį pavojų.

Pranešimas spaudai
Liuksemburgas, 2020 m. balandžio 28 d.

Sprendžiant dėl ES išlaidų pastatų energijos vartojimo efektyvumui didinti nesivadovaujama ekonominiu veiksmingumu, teigia auditoriai

Remiantis nauja Europos Audito Rūmų ataskaita, ekonominis veiksmingumas nėra lemiamas veiksnys skiriant viešąjį finansavimą energijos vartojimo efektyvumo priemonėms gyvenamuosiuose pastatuose. Nepaisant patobulintų Europos Komisijos gairių, ES finansuojamais projektais vis dar nesiekama sutaupyti kuo daugiau energijos už vieną investuotą eurą. Bendras ES finansavimo indėlis siekiant Sąjungos energijos vartojimo efektyvumo tikslų nėra aiškus, teigia auditoriai.

Susidūrę su klimato kaitos švelninimo iššūkiu, ES vadovai įsipareigojo sutaupyti 20 % ES valstybių narių prognozuojamo suvartoti energijos kiekio iki 2020 m. ir 32,5 % – iki 2030 m. Pastatuose suvartojama didžiausia energijos dalis ir juose yra didžiausios galimybės sutaupyti energijos. Todėl jie atlieka pagrindinį vaidmenį siekiant ES energijos taupymo tikslų. 2014–2020 m. ES skyrė apie 14 milijardų eurų pastatų energijos vartojimo efektyvumui didinti, iš kurių 4,6 milijardo eurų skirta gyvenamiesiems pastatams. Be to, valstybės narės nacionaliniam bendram finansavimui, skirtam visų pastatų rūšių pagerinimui, biudžete numatė 5,4 milijardo eurų, iš kurių apie 2 milijardai eurų buvo numatyti gyvenamiesiems pastatams.

Šio pranešimo spaudai tikslas – pateikti Europos Audito Rūmų specialiosios ataskaitos pagrindines mintis. Visa ataskaita pateikta eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

„Pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimas yra labai svarbus siekiant vykdyti ES įsipareigojimą sumažinti energijos vartojimą, – teigė už ataskaitą atsakingas Europos Audito Rūmų narys João Figueiredo. – Tai reiškia, kad ES lėšos turi būti skiriamos tiems projektams, kuriais ekonomiškai veiksmingai taupoma energija ir teikiama kitokia nauda“.

Auditoriai kritikuoja valstybių narių nacionalines institucijas dėl to, kad jos neskyrė ES lėšų projektams, kuriais labiausiai tikėtina sutaupyti energijos. Rengdamos ES finansuojamas programas, jos ne visada įvertina pradinį energijos suvartojimą, galimą energijos sutaupymą ir investicijų poreikius. Be to, nacionalinės institucijos neskatina esminių renovacijų, pavyzdžiui, joms skirdamos didesnes pagalbų normas. Priešingai, auditoriai pažymi, kad dauguma jų teikia 100 % dotacijas, neatsižvelgdamos į tai, kiek tikimasi sutaupyti energijos. Todėl kai kuriems projektams ES finansavimas buvo naudojamas paprastam modernizavimui (pavyzdžiui, LED apšvietimo įrengimui), kuris galėjo būti vykdomas be ES paramos.

Nacionalinės institucijos dažnai reikalauja, kad investicijos būtų vertinamos atliekant energijos vartojimo auditus ir išduodant energinio naudingumo sertifikatus. Tačiau auditoriai pažymi, kad jos jų nenaudoja projektams atrinkti. Daugeliu atvejų jos skiria dotacijas projektams vadovaudamosi eiliškumo principu, nepalygindamos santykinų sąnaudų ir naudos. Dėl to padidėja rizika, kad projektų finansavimas viršys galimą sutaupytos energijos kiekį, visų pirma tais atvejais, kai sutaupytos energijos vieneto sąnaudoms netaikoma viršutinė riba. Be to, kadangi investicijų ekonominis veiksmingumas nėra įvertintas, neįmanoma žinoti, kiek energijos bus sutaupyta investuojant visus 6,6 milijardo eurų 2014–2020 m. viešųjų išlaidų į gyvenamuosius pastatus, daro išvadą auditoriai.

Kalbant apie naujos kartos programas, auditoriai pateikia keletą rekomendacijų, kaip padidinti ES išlaidų šioje srityje ekonominį veiksmingumą. Jos susijusios su:

- investicijų planavimu ir tikslingumu;
- projektų atrankos procedūromis;
- pažangos stebėjimu, siekiant ES energijos vartojimo efektyvumo tikslų.

Pastabos leidėjams

Auditoriai tikrino ES finansuojamas programas penkiose valstybėse narėse (Bulgarijoje, Čekijoje, Airijoje, Italijoje ir Lietuvoje), kurios iš viso skyrė 2,9 milijardo eurų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektams. Tipiniai ES bendrai finansuojami projektai apima pastatų šiltnamumą, energiją tausojančius langus, termoreguliacines sistemas ir šilumos tiekimo sistemų atnaujinimą.

Specialioji ataskaita Nr. 11/2020 „Pastatų energijos vartojimo efektyvumas: vis dar reikia daugiau dėmesio skirti ekonominiam veiksmingumui“ paskelbta 23 ES kalbomis Audito Rūmų interneto svetainėje (eca.europa.eu). Šis auditas atliktas atsižvelgiant į ankstesnę 2012 m. paskelbtą specialiąją ataskaitą dėl [sanglaudos politikos investicijų į energijos vartojimo efektyvumą ekonominio veiksmingumo](#).

Šių metų sausio mėn. Audito Rūmai paskelbė specialiąją ataskaitą dėl [ES veiksmų ekologinio projektavimo ir energijos vartojimo efektyvumo ženklavimo srityse](#).

Audito Rūmai pristato savo specialiąsias ataskaitas Europos Parlamentui ir ES Tarybai bei kitoms suinteresuotosioms šalims, kaip antai nacionaliniams parlamentams, pramonės suinteresuotiesiems subjektams ir pilietinės visuomenės atstovams. Didžioji dalis mūsų ataskaitose pateikiamų rekomendacijų yra praktiškai įgyvendinamos.

Kontaktai spaudai dėl šios ataskaitos

Vincent Bourgeais, e. paštas vincent.bourgeais@eca.europa.eu,
tel. (+352) 4398 47 502, mob. tel. (+352) 691 551 502